

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (yhdeksäs jaosto)

13 päivänä tammikuuta 2022*

Ennakkoratkaisupyyntö – Direktiivi 2011/7/EU – Kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjuminen – Soveltamisala – Kaupallisen toimen käsite – Yrityksen velkojana oleva viranomainen ei kuulu käsitteen soveltamisalaan – Viranomainen luovuttaa yritykselle pysyvän käyttöoikeuden kiinteään omaisuuteen vuosimaksua vastaan

Asiassa C-327/20,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Sąd Okręgowy w Opolu (Opolen alueellinen tuomioistuin, Puola) on esittänyt 10.3.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 22.7.2020, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Skarb Państwa – Starosta Nyski

vastaa

New Media Development & Hotel Services sp. z o.o:n,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (yhdeksäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: kolmannen jaoston puheenjohtaja K. Jürimäe, joka hoitaa yhdeksännen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit S. Rodin ja N. Piçarra (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: J. Richard de la Tour,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Puolan hallitus, asiamiehenään B. Majczyna,
- Euroopan komissio, asiamiehinään M. Brauhoff ja G. Gattinara,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 29.6.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/35/EY (EYVL 2000, L 200, s. 35) 6 artiklan 3 kohdan b alakohdan sekä kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 16.2.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/7/EU (EUVL 2011, L 48, s. 1) 2 artiklan 1 alakohdan ja 12 artiklan 4 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Skarb Państwa – Starosta Nyski (valtiokonttori – Nysan piirikunta, Puola; jäljempänä valtiokonttori) ja New Media Development & Hotel Services sp. z o.o. (jäljempänä New Media) ja jossa on kyse valtiokonttorin mainitulle yritykselle luovuttaman maa-alueen pysyvästä käyttöoikeudesta korvauksena maksettavan vuosimaksun koroista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2011/7

- 3 Direktiivin 2011/7 johdanto-osan 3, 8, 9, 14 ja 23 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
  - ”(3) Monet talouden toimijoiden välisiin tai talouden toimijoiden ja viranomaisten välisiin kaupallisiin toimiin liittyvät maksut suoritetaan myöhemmin kuin sopimuksessa tai yleisissä kaupallisissa ehdoissa on määrätty. Vaikka tavarat on toimitettu tai palvelut suoritettu, monet niitä koskevat laskut maksetaan vasta pitkän ajan kuluttua määräpäivästä. Tällaiset maksuviivästykset vaikuttavat negatiivisesti yritysten maksuvalmiuteen ja vaikeuttavat niiden taloushallintoa. Lisäksi tilanne vaikuttaa yritysten kilpailukykyyn ja kannattavuuteen, koska velkojien on maksuviivästysten takia hankittava ulkoista rahoitusta. Negatiivisten vaikutusten riski kasvaa merkittävästi laskusuhdanteiden aikana rahoituksen saatavuuden heikentyessä.
- –
- (8) Tämän direktiivin soveltamisala olisi rajattava maksuihin, jotka suoritetaan korvauksena kaupallisista toimista. Tämän direktiivin ei pitäisi säännellä kuluttajien kanssa suoritettavia toimia, muihin maksuihin liittyviä korkoja, esimerkiksi shekki- ja vekselilakien nojalla suoritettavia maksuja eikä vahingonkorvauksena suoritettavia maksuja, mukaan lukien vakuutusyhtiöitten suorittamat maksut. – –
- (9) Tällä direktiivillä olisi säänneltävä kaikkia kaupallisia toimia riippumatta siitä, ovatko ne yksityisten tai julkisten yritysten välisiä vai yritysten ja viranomaisten välisiä, ottaen huomioon, että viranomaiset suorittavat yrityksille huomattavia määriä maksuja. – –

– –

- (14) Unionin lainsäädännön johdonmukaisuuden varmistamiseksi tässä direktiivissä olisi sovellettava vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelyjen yhteensovittamisesta 31 päivänä maaliskuuta 2004 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/17/EY [(EUVL 2004, L 134, s. 1)] sekä julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 31 päivänä maaliskuuta 2004 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/18/EY [(EUVL 2004, L 134, s. 114)] olevaa ”hankintaviranomaisten” määritelmää.

--

- (23) Viranomaisten tulolähteet ovat pääsääntöisesti varmempia, ennustettavampia ja jatkuvampia kuin yrityksillä. Lisäksi monet viranomaiset voivat saada rahoitusta edullisemmilla ehdoilla kuin yritykset. Viranomaisten tavoitteiden saavuttaminen ei myöskään ole samassa määrin sidoksissa vakaiden liikesuhteiden rakentamiseen kuin yrityksillä. Tavaroihin ja palveluihin liittyvät viranomaisten pitkät maksuajat ja maksuviivästykset aiheuttavat perusteettomia kustannuksia yrityksille. Sen vuoksi olisi otettava käyttöön erityissäännöt, jotka koskevat yritysten viranomaisille toimittamiin tavaroihin tai suorittamiin palveluihin liittyviä kaupallisia toimia ja joissa olisi määrättävä erityisesti, että maksuajat eivät yleensä saa ylittää 30:tä kalenteripäivää, jollei sopimuksessa nimenomaisesti toisin sovita ja edellyttäen, että se on objektiivisesti perusteltua sopimuksen erityisluonteen tai -piirteiden vuoksi, eivätkä ne missään tapauksessa saa ylittää 60:tä kalenteripäivää.”

- 4 Tämän direktiivin 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Kohde ja soveltamisala”, säädetään seuraavaa:

”1. Tämän direktiivin tavoitteena on kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjuminen, jotta voidaan varmistaa sisämarkkinoiden moitteeton toiminta ja edistää näin yritysten ja erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) kilpailukykyä.

2. Tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin kaupallisista toimista korvauksena suoritettaviin maksuihin.

--”

- 5 Kyseisen direktiivin 2 artiklan, jonka otsikko on ”Määritelmät”, sanamuoto on seuraava:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan

- 1) ’kaupallisilla toimilla’ yritysten tai yritysten ja viranomaisten välisiä toimia, jotka johtavat tavaroiden toimittamiseen tai palvelujen suorittamiseen korvausta vastaan;
- 2) ’viranomaisella’ hankintaviranomaista, siten kuin se on määritelty direktiivin 2004/17/EY 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja direktiivin 2004/18/EY 1 artiklan 9 kohdassa, riippumatta sopimuksen kohteesta tai arvosta;
- 3) ’yrityksellä’ muuta organisaatiota kuin viranomaista sen harjoittaessa itsenäistä taloudellista tai ammattitoimintaansa, vaikka tätä toimintaa harjoittaisi vain yksi henkilö;

--

6) 'lakisäateisellä viivästyskorolla' yksinkertaista viivästyskorkoa, jonka määrä vastaa viitekorkoa korotettuna vähintään kahdeksalla prosenttiyksiköllä;

– –”

6 Direktiivin 2011/7 3 artiklan, joka koskee yritysten välisiä kaupallisia toimia, 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että velkojalla on oikeus viivästyskorkoon yritysten välisissä kaupallisissa toimissa ilman, että maksumuistutus on tarpeen, kun siinä vahvistetut edellytykset täyttyvät.

7 Tämän direktiivin 4 artiklan, jonka otsikko on ”Yritysten ja viranomaisten väliset kaupalliset toimet”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaupallisissa toimissa, joissa velallinen on viranomainen, velkojalla on 3, 4 tai 6 kohdassa määritellyn ajan päätyttyä oikeus lakisäateiseen viivästyskorkoon ilman, että maksumuistutus on tarpeen, kun seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) velkoja on täyttänyt sopimukseen ja lakiin perustuvat velvoitteensa; ja

b) velkoja ei ole saanut erääntyntä määrää ajoissa, paitsi jos velallinen ei ole vastuussa viivästyksestä.

– –”

8 Kyseisellä direktiivillä on sen 13 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan kumottu direktiivi 2000/35 16.3.2013 alkaen.

Direktiivi 2004/17

9 Direktiivin 2004/17 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa käsite ”hankintaviranomainen” määriteltiin siten, että sillä tarkoitetaan ”valtiota, alueellisia tai paikallisia viranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia tai yhden tai useamman viranomaisen taikka yhden tai useamman tällaisen julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä”.

10 Tämä määritelmä vastaa olennaisin osin vesi- ja energihuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17 kumoamisesta 26.2.2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/25/EU (EUVL 2014, L 94, s. 243), jota sovelletaan 18.4.2016 alkaen, 3 artiklan 1 kohtaan sisältyvää määritelmää.

Direktiivi 2004/18

11 Direktiivin 2004/18 1 artiklan 9 kohdassa hankintaviranomaisen käsite määriteltiin samoin sanoin kuin direktiivin 2004/17 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa.

12 Direktiivi 2004/18 kumottiin ja korvattiin julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18 kumoamisesta 26.2.2014 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2014/24/EU (EUVL 2014, L 94, s. 65) 18.4.2016 alkanein vaikutuksin. Direktiivin 2014/24 2 artiklan 1 kohdan 1 alakohta vastaa direktiivin 2004/18 1 artiklan 9 kohtaa, ja direktiivin 2014/24 10 artiklan a alakohta vastaa direktiivin 2004/18 16 artiklan a alakohtaa.

Puolan oikeus

8.3.2013 annettu laki

13 Direktiivi 2011/17 on saatettu osaksi Puolan oikeutta kaupallisten toimien liiallisten maksuviivästysten torjumisesta 8.3.2013 annetulla lailla (ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych; konsolidoitu teksti; Dz. U. 2019, järjestysnumero 118) (jäljempänä 8.3.2013 annettu laki), joka tuli voimaan 28.4.2013.

14 Tämän 8.3.2013 annetun lain 2 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Tämän lain säännöksiä sovelletaan kaupallisiin toimiin, joiden osapuolina ovat yksinomaan

1) elinkeinonharjoittajien oikeuksista [6.3.2018] annetussa laissa [(ustawa – – Prawo przedsiębiorców)] tarkoitetut elinkeinonharjoittajat

--

3) julkisista hankinnoista [29.1.2004] annetun lain [(ustawa – – Prawo zamówień publicznych)] 3 §:n 1 momentissa tarkoitetut yhteisöt – –”

15 Kyseisen 8.3.2013 annetun lain 4 §:n 1, 2 ja 3 kohtaan sisältyvät seuraavat määritelmät:

”Tässä laissa tarkoitetaan:

1) kaupallisella toimella: sopimusta tavaroiden toimittamisesta tai palvelujen tarjoamisesta korvausta vastaan, jos 2 §:ssä tarkoitetut osapuolet tekevät harjoittamansa toiminnan puitteissa tämän sopimuksen

--

2) viranomaisella: julkisista hankinnoista 29.1.2004 annetun lain 3 §:n 1 momentin 1–3a kohdassa tarkoitettuja yksikköjä

3) kaupallisiin liiketoimiin liittyvillä lakisääteisillä viivästyskoroilla:

a) kun kyse on kaupallisista toimista, joissa velallinen on terveydenhoitoalan julkinen yksikkö, korkoa, joka vastaa Puolan keskuspankin vahvistamaa viitekorkoa korotettuna kahdeksalla prosenttiyksiköllä

b) kun kyse on kaupallisista toimista, joissa velallinen ei ole terveydenhoitoalan julkinen yksikkö, korkoa, joka vastaa Puolan keskuspankin viitekorkoa korotettuna kymmenellä prosenttiyksiköllä – –”

16 Mainitun 8.3.2013 annetun lain 7 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Kaupallisia toimia, joissa velallinen on viranomainen, lukuun ottamatta kaupallisten toimien osapuolina olevilla velkojilla on oikeus saada – ilman että maksukehoitus olisi tarpeen, ja elleivät osapuolet ole sopineet korkeammasta korkokannasta – lakisääteistä viivästyskorkoa maksun eräpäivän ja maksupäivän väliseltä ajalta, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

1) velkoja on täyttänyt velvoitteensa

2) velkoja ei ole saanut maksua sopimuksen mukaisessa määräajassa.”

Kiinteistöjen hyödyntämisestä annettu laki

- 17 Kiinteistöjen hyödyntämisestä 21.8.1997 annetun lain (ustawa o gospodarce nieruchomościami; Dz. U. 2018, järjestysnumero 2204) 71 §:n 1 ja 4 momentissa säädetään seuraavaa:

”1. Maa-alueen pysyvästä käyttöoikeudesta on maksettava ensimmäinen maksu ja vuosimaksu.

– –

4. Vuosimaksu maksetaan etukäteen viimeistään kunkin vuoden maaliskuun 31 päivänä kokonaan aikana, jona pysyvä käyttöoikeus on voimassa. – –”

Siviililaki

- 18 Siviililain, joka on annettu 23.4.1964 (Kodeks cywilny; Dz. U. 1964, nro 16, järjestysnumero 939), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiaan (jäljempänä siviililaki), 232 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”Luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille voidaan antaa pysyvä käyttöoikeus maa-alueisiin, jotka ovat valtion omaisuutta ja sijaitsevat kaupunkien hallinnollisten rajojen sisäpuolella, näiden rajojen ulkopuolella sijaitseviin valtion maa-alueisiin, jotka sisältyvät kaupungin alueen maankäyttösuunnitelmaan ja joita käytetään kaupunkien taloudellisten tehtävien toteuttamiseen, ja alueellisen tai paikallisen julkisyhteisön tai tällaisten julkisyhteisöjen yhteenliittymien omistamiin maa-alueisiin.

Pysyvä käyttöoikeus voi erityissäännöksissä tarkoitetuissa tapauksissa koskea myös muita valtion, alueellisten tai paikallisten julkisyhteisöjen tai näiden yhteenliittymien alueita.”

- 19 Siviililain 238 §:n mukaan ”pysyvän käyttöoikeuden haltija maksaa vuosittaisen maksun niin kauan kuin pysyvä käyttöoikeus on voimassa”.
- 20 Siviililain 481 §:n 1 momentin mukaan on niin, että jos velallinen tekee rahamääräisen suorituksen myöhässä, velkoja voi vaatia viivästyskorkoa, vaikka velkojalle ei olisi aiheutunut vahinkoa ja vaikka viivästyminen johtuu seikoista, joita ei voida lukea velallisen syyksi.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 21 New Media hankki 15.5.2014 tehdyllä sopimuksella pysyvän käyttöoikeuden maa-alueeseen toimijalta, jolle valtiokonttori oli alun perin luovuttanut tämän käyttöoikeuden. Kiinteistöjen hyödyntämisestä annetun lain 71 §:n mukaan pysyvän käyttöoikeuden haltijana New Media on velvollinen maksamaan valtiokonttorille vuosimaksun.
- 22 Koska valtiokonttori ei ollut saanut kyseistä maksua 31.3.2018 olleeseen eräpäivään mennessä, se nosti Sąd Rejonowy w Nysie (Nysan piirioikeus, Puola) kanteen, jossa se vaati, että New Media on velvoitettava maksamaan 3 365,55 Puolan zlotyn (PLN) (noin 755 euron) suuruisen velan pääoman lakisääteisine viivästyskorkeineen 8.3.2013 annetun lain säännösten mukaisesti.

- 23 Kyseinen tuomioistuin velvoitti 24.5.2019 antamallaan tuomiolla New Median maksamaan velan pääoman lakisääteisine viivästyskorkeineen, jotka oli 1.4.2018 alkaen laskettu siviililain 481 §:n perusteella eikä 8.3.2013 annetun lain säännösten perusteella, koska velvollisuus maksaa vuosimaksu ei johdu kyseisessä laissa tarkoitettusta ”kaupallisesta toimesta” vaan sen oikeusperustana on kiinteistöjen hyödyntämisestä annetun lain 71 § ja siviililain 238 §. Se totesi lisäksi, ettei valtiokonttori ollut sopimuspuolena 15.5.2014 tehdyssä sopimuksessa, jolla New Media oli hankkinut pysyvän käyttöoikeuden kyseiseen maa-alueeseen.
- 24 Valtiokonttori valitti tästä tuomiosta Sąd Okręgowy w Opoluun (Opolen alueellinen tuomioistuin, Puola), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin. Valtiokonttori riitauttaa sen, että sen 8.3.2013 annettuun lakiin perustunut korkovaatimus on hylätty, ja väittää, että pääasia kuuluu kyseisen lain soveltamisalaan. Vaikka pysyvä käyttöoikeus on perustettu kiinteistöjen hyödyntämisestä annetulla lailla, se johtaa ilman eri toimenpiteitä sopimussuhteeseen kiinteistön omistajan eli valtiokonttorin ja käyttöoikeuden haltijan välillä.
- 25 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan näin ollen herää kysymys siitä, voiko valtiokonttori vaatia pysyvistä käyttöoikeudesta perittävän maksun viivästymisen perusteella viivästyskorkeja 8.3.2013 annetun lain, jolla direktiivi 2011/7 on saatettu osaksi Puolan oikeutta, nojalla vai siviililain säännösten nojalla.
- 26 Tämä tuomioistuin on ensinnäkin epävarma siitä, kuuluuko maa-alueen pysyvän käyttöoikeuden luovuttaminen direktiivin 2011/7 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettuna ”tavaroiden toimittamisen” tai ”palvelujen suorittamisen” alaan ja voiko tästä käyttöoikeudesta korvauksena maksettava vuosimaksu kuulua siten kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna kaupallisen toimen käsitteen alaan.
- 27 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii seuraavaksi, onko tässä vuosimaksussa kyse ”yrityksen” ja ”viranomaisen” välisestä toimesta ja siten direktiivin 2011/7 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettuna ”kaupallisesta toimesta”. Koska New Media ei ollut saanut pysyvää käyttöoikeutta valtiokonttorilta vaan kolmannelta taholta, jolle valtiokonttori oli tämän käyttöoikeuden alun perin luovuttanut, kyseinen tuomioistuin pohtii erityisesti, onko niin, että vain alkuperäinen luovutus, jossa valtiokonttori on ollut osapuolena, kuuluu kaupallisen toimen käsitteen alaan, vai onko katsottava, että New Median ja sen sopimuskumppanin välillä on tapahtunut oikeusseuraanto, minkä johdosta jälkimmäisen ja valtiokonttorin välisen alkuperäisen luovutuksen vaikutukset ulottuvat New Mediaan.
- 28 Siinä tapauksessa, että kyseessä oleva tilanne kuuluisi direktiivin 2011/7 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettuna kaupallisen toimen käsitteen alaan, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii lopuksi sitä, kuuluuko tämä kaupallinen toimi kyseisen direktiivin, joka on saatettu osaksi Puolan oikeutta 8.3.2013 annetulla lailla, ajalliseen soveltamisalaan. Tämä tuomioistuin täsmentää, että Puolan lainsäätäjä on, kuten direktiivissä 2011/7 sallitaan, sulkenut 8.3.2013 annetun lain soveltamisalan ulkopuolelle ennen 16.3.2013 tehdyt sopimukset. Pääasiassa on kuitenkin niin, että koska pysyvä käyttöoikeus oli alun perin luovutettu 5.12.1990, direktiivin 2011/7 soveltamisalaan kuuluu ainoastaan kyseisen käyttöoikeuden 15.5.2014 tapahtunut siirto New Medialle.

29 Tässä tilanteessa Sąd Okręgowy w Opolu päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Onko [direktiivin 2011/7] 2 artiklan 1 alakohdan säännöksiä tulkittava siten, että ne ovat esteenä [8.3.2013 annetun lain] 2 §:n ja 4 §:n 1 alakohdan säännösten sellaiselle tulkinnalle, jonka mukaan kiinteistöt eivät sisälly tavarain käsitteeseen ja jonka mukaan [siviililain] 232 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä tarkoitettu kiinteistön pysyvän käyttöoikeuden luovutus ei sisälly tavarain toimittamisen käsitteeseen eikä tällaista toimintaa voida pitää palvelujen tarjoamisena?
- 2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko [direktiivin 2011/7] 2 artiklan 1 alakohdan säännöksiä tulkittava siten, että ne ovat esteenä [kiinteistöjen hyödyntämisestä annetun lain] 71 §:n ja sitä seuraavien pykälien sekä [siviililain] 238 §:n sellaiselle tulkinnalle, jonka mukaan valtiokonttorin pysyvästä käyttöoikeudesta keräämien vuosimaksujen, jotka on peritty liiketoimintaa harjoittavilta toimijoilta, jotka eivät kuitenkaan ole toimijoita, joille valtiokonttori on alun perin antanut pysyvän käyttöoikeuden, vaan jotka ovat saaneet käyttöoikeuden muilta pysyvän käyttöoikeuden haltijoilta, eivät kuulu kaupallisen toimen ja viranomaisen käsitteen alaan edellä mainitun direktiivin 2 artiklan 1 ja 2 alakohdassa sekä [8.3.2013 annetun lain] 2 §:ssä ja 4 §:n 1 alakohdassa tarkoitettulla tavalla, jos tällainen maksujen periminen ei kuulu direktiivin 2011/7 ja kyseisen lain soveltamisalaan?
- 3) Jos ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko [direktiivin 2011/7] 12 artiklan 4 kohdan ja [direktiivin 2000/35] 6 artiklan 3 kohdan b alakohdan säännöksiä tulkittava siten, että ne ovat esteenä [8.3.2013 annetun lain] 15 §:n ja kaupallisten toimien maksuajoista 12.6.2003 annetun lain (ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych; Dz. U. 2003, nro 139, järjestysnumero 1323) 12 §:n sellaiselle tulkinnalle, joka sulkee pois tämän direktiivin ja sen täytäntöönpanolain säännösten soveltamisen 28.4.2013 ja 1.1.2004 jälkeen tehtyihin sopimuksiin, joilla pysyvä käyttöoikeus on siirretty sen nykyiselle haltijalle, joka on velvollinen maksamaan vuosimaksun, siinä tapauksessa, että valtiokonttori on alun perin antanut maa-alueen pysyvään käyttöön toiselle toimijalle ennen 28.4.2013 ja 1.1.2004?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Toinen kysymys

- 30 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella kysymyksellään, joka on tutkittava ensiksi, koska se koskee ensimmäistä edellytystä, joka direktiivin 2011/7 2 artiklan 1 alakohdassa asetetaan sille, että toimea voidaan pitää kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna ”kaupallisena toimena”, pääasiallisesti sitä, onko tätä käsitettä tulkittava siten, että se kattaa sen, että viranomaisen perii korvauksena maa-alueen pysyvästä käyttöoikeudesta maksun yritykseltä, jonka velkoja kyseinen viranomainen on.
- 31 On aluksi muistutettava, että direktiivin 2011/7 1 artiklan 2 kohdan mukaan kyseistä direktiiviä sovelletaan kaikkiin kaupallisista toimista korvauksena suoritettaviin maksuihin ja että kaupallisten toimien käsitteellä tarkoitetaan direktiivin 2011/7 2 artiklan 1 alakohdan mukaan ”yritysten tai yritysten ja viranomaisten välisiä toimia, jotka johtavat tavarain toimittamiseen tai palvelujen suorittamiseen korvausta vastaan”. Viimeksi mainittua säännöstä on luettava

- kyseisen direktiivin johdanto-osan kahdeksannen ja yhdeksannen perustelukappaleen valossa, joista ilmenee, että direktiivi koskee kaikkia maksuja, jotka suoritetaan korvauksena kaupallisista toimista, mukaan lukien yksityisten yritysten väliset kaupalliset toimet mutta lukuun ottamatta kuluttajien kanssa suoritettavia toimia ja muunlaisia maksuja (tuomio 9.7.2020, RL (Maksuviivästysten torjuminen), C-199/19, EU:C:2020:548, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 32 Direktiivin 2011/7 2 artiklan 1 alakohdassa säädetään kahdesta edellytyksestä sille, että toimea voidaan pitää tässä säännöksessä tarkoitettuna ”kaupallisena toimena” ja että se kuuluu siten tämän direktiivin soveltamisalaan, sellaisena kuin se on määritelty sen 1 artiklan 2 kohdassa. Toimi on ensinnäkin toteutettava joko yritysten välillä tai yritysten ja viranomaisten välillä. Toiseksi sen on johdettava tavaroiden toimittamiseen tai palvelujen suorittamiseen korvausta vastaan (tuomio 9.7.2020, RL (Maksuviivästysten torjuminen), C-199/19, EU:C:2020:548, 24 kohta).
- 33 Ensimmäisestä edellytyksestä, jota nyt käsiteltävä ennakkoratkaisukysymys koskee, on todettava, että ”viranomaisen” käsite on määritelty direktiivin 2011/7 2 artiklan 2 alakohdassa siten, että sillä tarkoitetaan ”hankintaviranomaista, siten kuin se on määritelty direktiivin 2004/17/EY 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja direktiivin 2004/18/EY 1 artiklan 9 kohdassa, riippumatta sopimuksen kohteesta tai arvosta”. Kuten direktiivin 2011/7 johdanto-osan 14 perustelukappaleesta ilmenee, tämä määritelmä on annettu unionin lainsäädännön johdonmukaisuuden varmistamiseksi.
- 34 Direktiivien 2004/17 ja 2004/18 säännösten mukaan hankintaviranomaisen käsitteellä tarkoitetaan ”valtiota, alueellisia tai paikallisia viranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia tai yhden tai useamman viranomaisen taikka yhden tai useamman tällaisen julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä”.
- 35 Valtion käsite kattaa kaikki lainsäädäntö-, toimeenpano- ja tuomiovaltaa käyttävät elimet, ja sitä on tulkittava hankintaviranomaisen käsitteen tavoin toiminnallisesti ja laajasti (ks. vastaavasti tuomio 17.9.1998, komissio v. Belgia, C-323/96, EU:C:1998:411, 27 ja 28 kohta ja tuomio 5.10.2017, LitSpecMet, C-567/15, EU:C:2017:736, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 36 Direktiivin 2011/7 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettu yrityksen käsite on puolestaan määritelty tämän direktiivin 2 artiklan 3 alakohdassa siten, että sillä tarkoitetaan ”muuta organisaatiota kuin viranomaista sen harjoittaessa itsenäistä taloudellista tai ammattitoimintaansa, vaikka tätä toimintaa harjoittaisi vain yksi henkilö”. Tämän määritelmän mukaisesti yksikköä, joka kuuluu kyseisen direktiivin 2 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettun viranomaisen käsitteen alaan, ei tästä syystä voida pitää kyseisen direktiivin 2 artiklan 3 alakohdassa tarkoitettuna yrityksenä.
- 37 Pelkästään direktiivin 2011/7 2 artiklan 1 alakohdan sanamuodon perusteella ei kuitenkaan voida vielä määrittää, kuuluuko toimi, jossa viranomainen on yrityksen velkoja, kyseisessä säännöksessä tarkoitettun kaupallisen toimen käsitteen alaan ja siten tämän direktiivin soveltamisalaan. Näin ollen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on tarkasteltava sitä asiayhteyttä, johon kyseinen säännös kuuluu, sekä sillä lainsäädännöllä tavoiteltuja päämääriä, jonka osa säännös on (ks. vastaavasti tuomio 18.11.2020, Techbau, C-299/19, EU:C:2020:937, 38 kohta ja tuomio 9.7.2020, RL (Maksuviivästysten torjuminen), C-199/19, EU:C:2020:548, 27 kohta).

- 38 Direktiivin 2011/7 2 artiklan 1 alakohdan asiayhteydestä on todettava, että kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ”jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaupallisissa toimissa, joissa velallinen on viranomainen, velkojalla on 3, 4 tai 6 kohdassa määritellyn ajan päätyttyä oikeus lakisääteiseen viivästyskorkoon ilman, että maksumuistutus on tarpeen, kun [a ja b alakohdassa säädetty] edellytykset täyttyvät”. Tästä seuraa, että 4 artiklaa sovelletaan ainoastaan tilanteessa, jossa viranomainen on yrityksen velallinen.
- 39 Lisäksi on korostettava, että direktiivin 2011/7 3 artikla koskee ainoastaan yritysten välisiä toimia. Kuten tämän tuomion 36 kohdasta ilmenee, tässä direktiivissä käytetyllä yrityksen käsitteellä suljetaan nimenomaisesti pois se, että kyseisen direktiivin 2 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettu viranomainen voisi kuulua sen alaan yrityksen velkojana.
- 40 Direktiivin 2011/7 2 artiklan 2 ja 3 alakohdan, 3 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 1 kohdan säännöksistä yhdessä luettuina seuraa siten, että silloin kun – kuten nyt käsiteltävässä asiassa – viranomainen on yrityksen velkoja, tämä tilanne ei kuulu kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettun kaupallisen toimen käsitteen alaan.
- 41 Direktiivillä 2011/7 tavoitelluista päämääristä on todettava, että koska kyseinen direktiivi on jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen lähentämistoimenpide, sen tavoitteena on sen 1 artiklan 1 kohdan mukaan ”kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjuminen, jotta voidaan varmistaa sisämarkkinoiden moitteeton toiminta ja edistää näin yritysten ja erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) kilpailukykyä”. Tässä yhteydessä kyseisen direktiivin johdanto-osan kolmannessa perustelukappaleessa todetaan, että maksuviivästykset vaikuttavat negatiivisesti yritysten maksuvalmiuteen sekä niiden kilpailukykyyn ja kannattavuuteen.
- 42 Kuten direktiivin 2011/7 johdanto-osan 23 perustelukappaleesta ilmenee, viranomaisten tulolähteet ovat pääsääntöisesti varmempia, ennustettavampia ja jatkuvampia kuin yrityksillä, ja ne voivat saada rahoitusta edullisemmilla ehdoilla kuin yritykset. Niiden tavoitteiden saavuttaminen ei myöskään ole samassa määrin sidoksissa vakaiden liikesuhteiden rakentamiseen kuin yrityksillä. Tavaroihin ja palveluihin liittyvät viranomaisten pitkät maksuajat ja maksuviivästykset aiheuttavat perusteettomia kustannuksia yrityksille.
- 43 Kun otetaan huomioon viranomaisten ja yritysten, erityisesti pk-yritysten, väliset kyseiset erot ja se, että – kuten direktiivin 2011/7 johdanto-osan yhdeksännestä perustelukappaleesta ilmenee – ensin mainitut suorittavat jälkimmäisille huomattavia määriä maksuja, unionin lainsäätäjällä on katsonut asianmukaiseksi säätää direktiivin 2011/7 4 artiklassa säännöksistä, joita sovelletaan yksinomaan yrityksiin, jotka ovat niiden rahamäärien velkojia, jotka viranomaisen, jolle ne ovat toimittaneet tavaroita tai suorittaneet palveluja, on suoritettava, eikä säännöksissä tarkoiteta viranomaisia, jotka ovat yritysten velkojia.
- 44 Direktiivin 2011/7 2 artiklan 1 alakohdasta – kun sitä luetaan asiayhteyden, johon se kuuluu, ja kyseisen direktiivin tavoitteiden valossa – seuraa näin ollen, että silloin kun kyseisen artiklan 2 alakohdassa tarkoitettu viranomainen on sen rahamäärän velkoja, joka yrityksen on suoritettava, näiden kahden yksikön väliset suhteet eivät kuulu kyseisessä säännöksessä tarkoitettun kaupallisen toimen käsitteen alaan eivätkä siten kyseisen direktiivin soveltamisalaan.

- 45 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että nyt käsiteltävässä asiassa pääasian taustalla on se, että maksu, joka New Median, joka on direktiivin 2011/7 2 artiklan 3 alakohdassa tarkoitettu yritys – samoin kuin toimija, joka oli luovuttanut sille tämän käyttöoikeuden –, oli suoritettava valtiokonttorille korvauksena maa-alueen pysyvästä käyttöoikeudesta, oli myöhässä.
- 46 Koska valtiokonttori, joka kuuluu direktiivin 2011/7 2 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettun viranomaisen käsitteen alaan, on kuitenkin niiden rahamäärien velkoja, jotka New Media -yrityksen on maksettava korvauksena tästä käyttöoikeudesta, ensimmäinen edellytys sille, että toimea voidaan pitää direktiivin 2011/7 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettuna ”kaupallisena toimena”, sellaisena kuin sitä on tulkittu tämän tuomion 44 kohdassa, ei täyty. Näin ollen valtiokonttorilla ei ole oikeutta kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa säädettyihin lakisäätöihin viivästyskorkoihin.
- 47 Kaiken edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2011/7 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettua kaupallisen toimen käsitettä on tulkittava siten, ettei se kata sitä, että viranomaisen perii korvauksena maa-alueen pysyvästä käyttöoikeudesta maksun yritykseltä, jonka velkoja kyseinen viranomainen on.

Ensimmäinen ja kolmas kysymys

- 48 Kun otetaan huomioon toiseen kysymykseen annettu vastaus, ensimmäiseen ja kolmanteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

- 49 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (yhdeksäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 16.2.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/7/EU 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettua kaupallisen toimen käsitettä on tulkittava siten, ettei se kata sitä, että viranomainen perii korvauksena maa-alueen pysyvästä käyttöoikeudesta maksun yritykseltä, jonka velkoja kyseinen viranomainen on.

Allekirjoitukset